

EUROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument s plenarne sjednice

11.4.2014

B7-0367/2014

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon izjave Komisije

u skladu s člankom 110. stavkom 2. Poslovnika

o trenutnom stanju u provedbi Sporazuma o slobodnoj trgovini između EU-a i
Vijetnama
(2013/2989(RSP))

Vital Moreira, Jan Zahradil
u ime Odbora za međunarodnu trgovinu

**Rezolucija Europskog parlamenta o trenutnom stanju u provedbi Sporazuma o slobodnoj trgovini između EU-a i Vijetnama
(2013/2989(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Smjernice za multinacionalna poduzeća Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD-a) i Trojnu deklaraciju o načelima za multinacionalna poduzeća i socijalnu politiku Međunarodne organizacije rada (ILO-a),
- uzimajući u obzir Ministarsku deklaraciju s Četvrte ministarske konferencije Svjetske trgovinske organizacije (WTO-a), usvojenu 14. studenog 2001. u Dohi te, posebno, odredbe o posebnom i diferenciranom tretmanu (PDT-u) iz njezinog stavka 44.,
- uzimajući u obzir Sporazum o suradnji iz 1995. između Europske zajednice i Socijalističke Republike Vijetnam (u dalnjem tekstu „Vijetnam“) te Sporazum o partnerstvu i suradnji potpisani 27. lipnja 2012.,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 4. listopada 2006. naslovljenu „Globalna Europa: natjecanje u svijetu. Doprinos strategiji EU-a za rast i radna mjesta“ (COM(2006)0567),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. srpnja 2007. o Sporazumu o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva i pristupu lijekovima¹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 22. svibnja 2007. o globalnoj Europi – vanjskim aspektima konkurentnosti²,
- uzimajući u obzir pregovaračke direktive Vijeća od 23. travnja 2007. po kojima se Komisija ovlašćuje za vođenje pregovora o Sporazumu o slobodnoj trgovini sa Savezom država jugoistočne Azije (ASEAN-om),
- uzimajući u obzir strateški plan Republike Vijetnam (2007. – 2013.)³,
- uzimajući u obzir svoje prethodne Rezolucije o Vijetnamu, posebice onu od 1. prosinca 2005. o stanju ljudskih prava u Kambodži, Laosu i Vijetnamu⁴ te onu od 18. travnja 2013. o Vijetnamu, osobito kada je riječ o slobodi izražavanja⁵,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. studenog 2010. o ljudskim pravima i socijalnim i ekološkim standardima u međunarodnim trgovinskim sporazumima⁶,

¹ SL C 175 E, 10.7.2008., str. 591.

² SL C 102 E, 24.4.2008., str. 128.

³ http://eeas.europa.eu/sp/index_en.htm#V

⁴ SL C 285 E, 22.11.2006., str. 129.

⁵ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0189.

⁶ SL C 99 E, 3.4.2012., str. 31.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 6. travnja 2011. o budućoj europskoj politici međunarodnih ulaganja¹,
 - uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 9. studenog 2010. naslovljenu „Trgovina, rast i svjetski poslovi – trgovinska politika kao osnovna komponenta strategije Europa 2020.” (COM (2010) 0612),
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 27. rujna 2011. o novoj europskoj trgovinskoj politici u okviru Strategije Europa 2020.²,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. prosinca 2011. o preprekama trgovini i ulaganju³,
 - uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 21. veljače 2012. naslovljenu „Prepreke u trgovini i ulaganju” (COM(2012)0070),
 - uzimajući u obzir izjavu Komisije na sjednici u travnju 2014. o Sporazumu o slobodnoj trgovini između EU-a i Vijetnama,
 - uzimajući u obzir članak 110. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da multilateralni trgovinski sustav utemeljen na pravilima i uspostavljen kroz Svjetsku trgovinsku organizaciju (WTO) predstavlja najprikladniji okvir za pravnu regulaciju i promicanje otvorene i poštene trgovine te budući da multilateralni pregovori ne isključuju bilateralne sporazume WTO+, koji se mogu uskladiti s njima;
- B. budući da su pregovaračke direktive Komisije za sporazum o slobodnoj trgovini između EU-a i Vijetnama priložene uz odobrenje Vijeća od 23. travnja 2007. za pokretanje pregovora o sporazumu o slobodnoj trgovini sa Savezom država Jugoistočne Azije (ASEAN-om) te se nastavljaju na suglasnost Vijeća s prikazom utvrđivanja okvira u kojem su navedeni zajednički ciljevi objiju pregovaračkih strana, odnosno za jačanje postojećih bilateralnih trgovinskih odnosa; podsjeća na činjenicu da su prvotni cilj bili pregovori o sporazumu o slobodnoj trgovini s regijom ASEAN-a; podupire stoga mogućnost pregovora o sveobuhvatnim sporazumima sa zemljama regije ASEAN (što je korak prema konačnom cilju pregovora o Sporazumu o slobodnoj trgovini između regija u budućnosti);
- C. budući da su pregovori o Sporazumu o slobodnoj trgovini između EU-a i Vijetnama službeno pokrenuti 26. lipnja 2012. u Bruxellesu te budući da su se 8. studenog 2013., nakon petog kruga pregovora, dvije pregovaračke strane obvezale na ulaganje zajedničkog napora u pogledu zaključivanja pregovora do kraja 2014.;
- D. budući da su trgovinski odnosi između EU-a i Vijetnama ugrađeni u okvir Sporazuma o partnerstvu i suradnji, koji je potписан 27. lipnja 2012. i koji osigurava učinkovitu okosnicu za bilateralne trgovinske i investicijske odnose;

¹ SL C 296 E, 2.10.2012., str. 34.

² SL C 56 E, 26.2.2013., str. 87.

³ SL C 168 E, 14.6.2013., str. 1.

- E. budući da su EU i Vijetnam razvili uspješan bilateralni dijalog u pogledu ljudskih prava; budući da bi u okviru toga trebalo uložiti maksimalne napore kako bi se sprječilo opadanje razine zaštite ljudskih prava u Vijetnamu; budući da bi se ljudskim pravima trebalo pristupati kao ključnom elementu trgovinske politike EU-a; budući da se EU u kontekstu svojeg strateškog okvira i akcijskog plana za ljudska prava i demokraciju obvezao provoditi procjene učinka na ljudska prava, uključujući trgovinske sporazume koji imaju značajan gospodarski, društveni i ekološki učinak;
- F. budući da je proteklo desetljeće bilo vrlo uspješno za Vijetnam, s neprekinutim rastom BDP-a od oko 8 % godišnje, a vrhunac je bio pristup Vijetnama WTO-u 11. siječnja 2007. te budući da je država od tada izložena negativnom djelovanju globalne gospodarske krize koja vodi oštom padu izvoza, smanjenju priljeva izravnih stranih ulaganja (ISU-a) i inozemnih novčanih doznaka;
- G. budući da je u proteklih deset godina EU zadržao negativnu trgovinsku bilancu s Vijetnamom, što pokazuje i drugo tromjesečje 2013. s ukupnom vrijednošću trgovinskih transakcija od 13,4 milijardi eura, pri čemu uvoz u EU iz Vijetnama iznosi 10,5 milijardi eura, a izvoz iz EU-a u Vijetnam 2,8 milijardi eura; budući da ovo predstavlja oštar pad u usporedbi s ukupnom vrijednošću trgovinskih transakcija u 2012. koje su iznosile ukupno 23,871 milijardi eura, pri čemu na uvoz iz Vijetnama u EU otpada 18,520 milijardi eura, a na izvoz u Vijetnam iz EU-a 5,351 milijardi eura;
- H. budući da industrija proizvodnje odjeće i tekstila ne čini samo najveći jedinstveni izvor zapošljavanja u službenom sektoru s izravnom radnom snagom od više od 2 milijuna ljudi, nego je i najvažniji izvozni sektor; budući da se u sektoru elektroničkih sklopova, drugom vodećem proizvodnom sektoru po izvozu, zapošljava oko 120 000 radnika;
- I. budući da je Vijetnam do sada ratificirao samo pet od osam temeljnih konvencija Međunarodne organizacije rada (ILO); budući da nije ratificirao Konvenciju ILO-a br. 87 o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje, Konvenciju br. 98 o pravu na organiziranje i kolektivno pregovaranje i Konvenciju br. 105 o ukidanju prisilnog rada;
- J. budući da se Vijetnam, kao korisnik općeg sustava povlastica EU-a, nalazi na 32. mjestu kao trgovinski partner EU-a te na 5. po veličini unutar ASEAN-a, a EU je 2. najveći trgovinski partner Vijetnama nakon Kine i ispred SAD-a te najveći vijetnamski izvor ISU-a, sudjelujući sa 6,5 % u ukupnoj količini ISU-a u državi u 2012.; budući da, unatoč tome, potencijal vijetnamskog ISU-a u EU-u ostaje u velikoj mjeri neiskorišten;
- K. budući da se obje pregovaračke strane nadaju ostvarenju velike koristi od ukidanja carinskih i necarinskih zapreka trgovini i budući da obje strane trebaju težiti postizanju dobrih rezultata u vezi s liberalizacijom trgovine uslugama i osnivanja poduzeća, razvijajući sustav prikladne i učinkovite zaštite, provedbe i izvršavanja prava na intelektualno vlasništvo, uključujući patente i dizajne, žigove ili uslužne žigove, autorska i srodna prava, zemljopisne oznake, među ostalim oznake podrijetla za poljoprivredne i prehrambene proizvode;
- L. budući da obje pregovaračke strane trebaju uložiti zajedničke napore u osiguranje i promicanje zakonite trgovine lijekovima (originalnim i generičkim) u okviru odredbi Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva i fleksibilnosti koje

se njime dopuštaju;

- M. budući da bi se obje pregovaračke strane trebale i dalje služiti mehanizmima zaštite trgovine poštujući u potpunosti postojeća pravila WTO-a kako bi se izbjegla primjena WTO-ovih mehanizama ta rješenje sporova te postići suglasje o djelotvornoj bilateralnoj klauzuli o zaštiti ili drugoj jednakovrijednoj mjeri za prikladnu zaštitu svojih industrija od štete ili opasnosti od štete zbog naglog porasta izvoza, posebice u njihovim osjetljivim sektorima, koja bi se mogla utvrditi odgovarajućom procjenom učinka, uključujući učinak na ljudska prava;
1. pozdravlja stalni napredak u pregovorima o Sporazumu o slobodnoj trgovini, posebno u poglavljima o olakšavanju carine i trgovine, o tehničkim preprekama trgovini i tržišnom nadmetanju te činjenicu što Komisija redovno izvještava Parlament o trenutnom stanju; podsjeća da je odobrenje Parlamenta za Sporazum o slobodnoj trgovini obvezatno¹, te da Komisija i Vijeće ne smiju predlagati nikakvu privremenu primjenu Sporazuma o slobodnoj trgovini prije nego što EP na nju pristane;
 2. očekuje da Vijeće i Komisija ozbiljno uzmu u obzir zahtjeve Parlamenta onako kako su izraženi u ovoj Rezoluciji prije zaključivanja Sporazuma o slobodnoj trgovini koji mora biti usklađen s pravilima i obvezama WTO-a; smatra da će uspješan Sporazum o slobodnoj trgovini objema pregovaračkim stranama donijeti uravnotežen skup prednosti te pridonijeti stvaranju i očuvanju radnih mjesta;
 3. poziva obje pregovaračke strane da u potpunosti poštuju obveze prema WTO-u u duhu liberalizacije trgovine; istovremeno naglašava njihovu obvezu da otklone nedosljedne mjere i prakse WTO-a kako bi se postigao ambiciozan sporazum;
 4. pozdravlja pozitivna očekivanja istaknuta u prikazu procjene dosega koji pokazuju da će Sporazum o slobodnoj trgovini povećati cijelokupni izvoz i uvoz i za EU i za Vijetnam te pružiti mogućnosti za buduće tokove ISU-a; poziva stoga Vijetnam na značajno ukidanje carinskih tarifa, u pogledu prosječnih tarifa za pristup tržištu za nepoljoprivredne proizvode, te u pogledu poljoprivrednih tarifa;
 5. naglašava, međutim, da bi cilj industrijske trgovine trebao biti potpuno uzajamno ukidanje carina, poštujući određeni stupanj asimetrije uključujući također odgovarajuća prijelazna razdoblja u provedbi, i da svako moguće odstupanje od ovog cilja treba ograničiti i podvrgnuti nadzoru; vjeruje da bi ukidanje carina trebalo obuhvatiti sektore koji su važni jednoj od strana;
 6. potiče obje pregovaračke strane na poštovanje prava druge strane da donese zakonske propise, uključujući one o pružanju javnih usluga, i da osigura da njihove uredbe ne ometaju bilateralnu trgovinu neopravdanim necarinskim zaprekama trgovini; poziva stoga i EU i Vijetnam da razviju učinkovita pravila za posredovanje kako bi se spriječila pojava neopravdanih zakonskih prepreka trgovini te uklonile postojeće poticanjem uskladivanja s međunarodnim standardima ili njihova ispunjavanja;
 7. smatra da bi se Komisija posebno trebala usredotočiti na to da osigura da jedna od

¹ Članak 218. stavak 6. točka (a) podtočka (v) UFEU-a.

prednosti budućeg sporazuma budu čvrste i izvršive mjere provjere kojima bi se zajamčilo da samo proizvođači iz EU-a i Vijetnama imaju koristi od sporazuma, uz potpuno poštovanje povlaštenih pravila o podrijetlu o kojima bi se pregovaralo; poziva također na pojednostavljenje pravila EU-a o podrijetlu, ne umanjujući strogoću trenutačnog sustava, kako bi ih gospodarski subjekti i carinska uprava lakše primjenjivali i kako bi se Vijetnamu omogućilo da izvuče punu korist iz ukidanja carina;

8. primjećuje da Vijetnam ima ofenzivne interese u pogledu liberalizacije prema načinu 4. Općeg sporazuma o trgovini uslugama i zaključka Sporazuma o uzajamnom priznavanju kojim se državljanim Vijetnama i EU-a priznaju stručne kvalifikacije, dok EU ima ofenzivne interese u pogledu liberalizacije pristupa tržištu i nacionalnog tretmana prema načinu 1., 2. i 3. za većinu usluga; smatra da je suzbijanje ofenzivnih interesa EU-a nužno da bi se prema načinu 4. dopustio privremeni boravak potrebnih kvalificiranih stručnjaka, te olakšalo razlikovanje tog boravišta od nacionalnih politika za strane radnike na tržištu rada svake strane;
9. poziva EU i Vijetnam da se u okviru sporazuma o slobodnoj trgovini usuglase o pravednom i nepristranom postupanju prema svim ulagačima i pružateljima usluga u sektoru bankarstva, osiguranja, prava, računovodstva, prijevoza, distribucije, trgovine na veliko i trgovine na malo; podsjeća na činjenicu da je za finansijske usluge također važno osigurati prikladnu politiku radi smanjenja sustavnog rizika, borbe protiv pranja novca i ostvarivanja što veće razine zaštite potrošača, te ojačati pravila i prakse poštenog tržišnog natjecanja između domaćih i stranih ulagača i pružatelja usluga, između ostalog smanjenjem, pa i potpunim uklanjanjem, postojećih ograničenja dioničkog kapitala te ukidanjem ograničenja za osnivanje poduzeća i stjecanje dozvola; predlaže da Komisija pregovara o strogim i obvezujućim odredbama o transparentnosti i pravednom tržišnom natjecanju kako bi postigla da se jednaki uvjeti primjenjuju i između privatnih poduzeća i poduzeća u javnom vlasništvu;
10. snažno potiče Vijetnam na izradu odgovarajućeg zakonodavstva za zaštitu podataka kako bi dosegao status zemlje s prikladnom razinom zaštite, a da pritom ne postavlja prepreke korištenju fleksibilnostima koje se dopuštaju Sporazumom o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva, na taj način dopuštajući ili omogućujući prijenos osobnih podataka iz EU-a na temelju i u okviru zakonodavstva EU-a te pojačavajući time protok bilateralnih podataka i trgovinu preko povezanih usluga kao što je elektroničko poslovanje;
11. poziva Komisiju i vijetnamske vlasti na pregovore o učinkovitom i transparentnom sustavu javne nabave radi osiguranja poštenog tržišnog natjecanja između privatnih i javnih poduzeća pri sklapanju ugovora o javnoj nabavi, te radi osiguranja što veće pokrivenosti, uključujući poduzeća iz javnog sektora, uzimajući u obzir međusobne posebnosti i potrebe;

12. potiče Komisiju da osigura smanjenje i redovni nadzor korištenja poticaja i drugih povlastica, poput povoljnih uvjeta za poduzeća iz javnog sektora i domaća poduzeća u Vijetnamu čime se narušava natjecanje s europskim državama, posebno u sektorima koji su važni za izvoznu politiku Vijetnama; također potiče Komisiju da pregovara o disciplinskim mjerama čiji je cilj osiguranje ravnopravnosti između javnih i privatnih sudionika tržišta iz EU-a i Vijetnama;
13. smatra da posebnu pozornost u sporazumu o slobodnoj trgovini treba usmjeriti na razvoj poslovnih mogućnosti malih i srednjih poduzeća (MSP-a) te da to ulaganje u MSP-e i od strane njih treba poticati radi podrške u financiranju tržišno usmjerenih lokalnih projekata i zajedničkih ulaganja u obnovljivu energiju i trgovinu ekološkom robom i tehnologijama; traži da se uspostavi transparentniji i predvidljiviji zakonodavni okvir za europske ulagače u Vijetnamu i da se osiguraju pravedni uvjeti konkurentnosti između vijetnamskih i europskih poduzeća;
14. potiče obje pregovaračke strane u osiguranju dobrog ishoda Sporazuma o slobodnoj trgovini u pogledu liberalizacije trgovine u proizvodnoj industriji, među ostalim osiguranjem učinkovite provedbe i izvršavanja prava na intelektualno vlasništvo, uključujući patente i dizajne, žigove, autorska prava i srodnna prava za proizvedena dobra;
15. smatra da bi se Sporazumom o slobodnoj trgovini trebale poštovati osjetljive točke u trgovini poljoprivrednim i ribljim proizvodima, no da to ne bi trebalo spriječiti uzajamno otvaranje tržišta u komplementarnim područjima te ističe da će novi tržišni pristup podlijegati iscrpanoj provedbi zaštite intelektualnog vlasništva, obuhvaćajući također zemljopisne oznake podrijetla za poljoprivredne i prehrambene proizvode, te sanitarne i fitosanitarne mjere, u interesu proizvođača i kupaca; ustraje na tome da se ničim u sporazumu ne smije uskraćivati pristup povoljnim generičkim lijekovima;
16. zahtijeva transparentno i učinkovito međudržavno rješavanje sporova i, prema potrebi, umetanje odredbi o rješavanju sporova između ulagača i države u Sporazum o slobodnoj trgovini radi osiguranja zaštite dospjelih ulaganja i odvraćanja ulagača od podnošenja neozbiljnih tužbi; smatra da bi se svaki mehanizam rješavanja sporova između ulagača i države trebao, u onoj mjeri u kojoj je to moguće, temeljiti na pravilima Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL) ili pravilima Međunarodnog centra za rješavanje investicijskih sporova (ICSID), ili na bilo kojim drugim bilateralnim pravilima koja se temelje na međunarodnim normama i konvencijama te da bi također trebao imati odgovarajući pravni okvir i podlijegati strogim kriterijima transparentnosti;
17. stoga traži da se osigura da se ugovorom o ulaganju ne ograniči napredak obiju strana u ratificiranju i potpunoj provedbi međunarodnih sporazuma o ljudskim pravima, konvencija ILO-a i multilateralnih sporazuma o okolišu;
18. zahtijeva uključivanje standarda za dobrobit životinja u poglavljje Sporazuma o slobodnoj trgovini o sanitarnim i fitosanitarnim mjerama ili u zasebno poglavlje s jednakim provedbenim odredbama;
19. očekuje da se u Sporazum o slobodnoj trgovini uključi obvezujuće i provedivo poglavlje

o održivom razvoju u kojem bi bila iskazana zajednička obveza Vijetnama i EU-a za promicanje poštovanja i provedbe međunarodnih sporazuma o ljudskim pravima, poput osam temeljnih konvencija ILO-a i ključnih višestralnih sporazuma o okolišu, uključujući Konvenciju o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES), te postupanja u skladu s njima, uz mјere za slučajeve kršenja kojima bi se predvidjelo sudjelovanje organizacija civilnog društva koje predstavljaju gospodarske, društvene i ekološke interesne skupine u praćenju pregovora o Sporazumu o slobodnoj trgovini, provedbi poglavlja o održivom razvoju i nadzoru te provedbe, i kojima bi se potaknula poduzeća da preuzmu prakse korporativne društvene odgovornosti, uzimajući u obzir međunarodno dogovorena načela i instrumente poput smjernica OECD-a za multinacionalna poduzeća i glavnih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima, kao i načela UN-a za odgovorno ulaganje i izvještavanje, te da riješe neriješena pitanja kao što je skrb za domaće i divlje životinje;

20. traži da to poglavlje o održivom razvoju bude obuhvaćeno institucionalnom i pravnom poveznicom koju je potrebno stvoriti između Sporazuma o slobodnoj trgovini i sporazuma o suradnji kako bi se uključila mogućnost obustave Sporazuma o slobodnoj trgovini u slučaju teškog kršenja ljudskih prava;
21. pozdravlja društveno-gospodarski napredak Vijetnama u okviru reforme Doi Moi te podržava njegove neprekidne napore za daljnja poboljšanja društva; pozdravlja stoga kandidaturu Vijetnama, koju je potvrđio ASEAN, za članstvo u Vijeću za ljudska prava Ujedinjenih naroda za razdoblje 2014. – 2016. i odluku Vlade Vijetnama od 27. kolovoza 2013. o dostavljanju memoranduma s dobrovoljnim obećanjima i obvezivanjem na doprinos u promicanju i zaštiti ljudskih prava te na taj način poticanju održivog razvoja na svom teritoriju i u odnosu na svoje partnere; potiče vijetnamsku vladu da sustavno ispunjava ta obećanja i obveze i da uspješno spriječi i poboljša situaciju u pogledu nedavnih kršenja ljudskih prava i uskraćivanja temeljnih sloboda;
22. naglašava da su ljudska prava, demokracija i sigurnost bitni čimbenici cjelokupnog odnosa između EU-a i Vijetnama; stoga poziva obje strane da osiguraju aktivan razvoj dijaloga o otvorenim pitanjima, s posebnim naglaskom na slobodu govora pojedinaca, slobodu medija, kao i na vjersku slobodu;
23. potiče Komisiju da što prije izvrši procjenu učinka na ljudska prava, kako je zatražio Europski parlament u svojoj Rezoluciji o ljudskim pravima te socijalnim i ekološkim standardima u međunarodnim trgovinskim sporazumima¹ od 25. studenog 2010. kako bi se predvidjeli „sveobuhvatni trgovinski pokazatelji temeljeni na ljudskim pravima te ekološkim i socijalnim standardima”;
24. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, parlamentima država članica te vldi i parlamentu Vijetnama

¹ SL C 99 E, 3.4.2012., str. 31.